

ფასი გაზეთისა წლიურად—2 მ. 50 კაპ. ნახევარი წლით—2 მან 3 თვით—1 მან.

თითო ნომერი 5 კაპ.

განცხადებათა ფასი: პირველ გვერდზე პეტიტის სტრიქონი—15 კ. უკანასკნელ გვერდზე—10 კაპ. ტექსტის შუაგულს—20 კაპ. სამგლოვიარო განცხადების ერთზე დაბეჭდვა—3 მან.

საქართველო

ხელ-მოწერილი წერილები არ დაბეჭდებიან.

დაწერილ წერილებს და კორესპონდენტებს რედაქცია ინახავს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც მათი სახელი და გვარი წარმოადგენს საინტერესო საკითხს. წერილები უნდა იყოს მოკლე და ნათელი. რედაქცია არ იღებს პასუხისმგებლობას წერილების დაბეჭდვის თაობაზე.

დ. მიროშინი, № 22, ხელის მოწერა და განცხადებები მიიღება აქვე კერძო-უფასო დღეებში გარდა.

საქართველოში სალიტერატურო გაზეთი გამოდის ორგანიზაციით

მიიღება ხელის მოწერა

1911 წლისათვის

გაზეთი თეზისი

ფასი გაზეთისა:

წლიურად	2 მ. 50 კ.
ნახევარი წლით	2 მ.
სამი თვით	1 მ.

განცხადებათა ფასი:

პირველ გვერდზე პეტიტის სტრიქონი . . . 15 კ.
უკანასკნელ გვერდზე . . . 10 კ.
ტექსტის შუაგულს . . . 20 კ.
სამგლოვიარო განცხადების ერთზე დაბეჭდვა . . . 3 მ.
რედაქცია-გამომცემელი **გრიგოლ დიასამიძე**,
რედაქციის და კანტორის ადრესი: **Головин. пр. МИРЗОЕВА, 22, гдѣ книжный магазинъ „Новая Рѣчь“.**

საქართველო

საზაფხულო სამუშაო

მე. პახტაზ ღ. ლაშაშვილი, პატარა-ცემში ბაგურაინის რეინის გზაზე

მოზარდ ქალ-ვაჭარების, 8-15 წლამდე, 15 თიხათვიდან 31 მაკრამოვისამდე.

მიიღება: დადებითი, დაქსენული, ნაყვანი, მად-დაკრული, სისხლ ნაკლები, ჭაობის ცივით დაავადებული და სხვ., ვისაც ესაჩვენებთ ჭარბი გამოცდილება და სხეულის გამაგრება.

ფიქვარი, დასვენება, საზღვაო ღვინო ხუთჯერ, წყლით ექიმობა, ვარჯიშობა, ვასართობი მუშაობა, სეირნობა, მოგზაურობა და სხვ.

დაწერილობითი ცნობების შესატყობად მსურველთა უნდა მიმართონ **მე. გ. ლაშაშვილს** წერილით ბორჯომში.

არის რამდენიმე ოთახი დიდებისთვისაც.

საქართველო

საზაფხულო სამუშაო

მე. პახტაზ ღ. ლაშაშვილი, პატარა-ცემში ბაგურაინის რეინის გზაზე

მოზარდ ქალ-ვაჭარების, 8-15 წლამდე, 15 თიხათვიდან 31 მაკრამოვისამდე.

მიიღება: დადებითი, დაქსენული, ნაყვანი, მად-დაკრული, სისხლ ნაკლები, ჭაობის ცივით დაავადებული და სხვ., ვისაც ესაჩვენებთ ჭარბი გამოცდილება და სხეულის გამაგრება.

ფიქვარი, დასვენება, საზღვაო ღვინო ხუთჯერ, წყლით ექიმობა, ვარჯიშობა, ვასართობი მუშაობა, სეირნობა, მოგზაურობა და სხვ.

დაწერილობითი ცნობების შესატყობად მსურველთა უნდა მიმართონ **მე. გ. ლაშაშვილს** წერილით ბორჯომში.

არის რამდენიმე ოთახი დიდებისთვისაც.

საქართველო

საზაფხულო სამუშაო

მე. პახტაზ ღ. ლაშაშვილი, პატარა-ცემში ბაგურაინის რეინის გზაზე

მოზარდ ქალ-ვაჭარების, 8-15 წლამდე, 15 თიხათვიდან 31 მაკრამოვისამდე.

მიიღება: დადებითი, დაქსენული, ნაყვანი, მად-დაკრული, სისხლ ნაკლები, ჭაობის ცივით დაავადებული და სხვ., ვისაც ესაჩვენებთ ჭარბი გამოცდილება და სხეულის გამაგრება.

ფიქვარი, დასვენება, საზღვაო ღვინო ხუთჯერ, წყლით ექიმობა, ვარჯიშობა, ვასართობი მუშაობა, სეირნობა, მოგზაურობა და სხვ.

დაწერილობითი ცნობების შესატყობად მსურველთა უნდა მიმართონ **მე. გ. ლაშაშვილს** წერილით ბორჯომში.

არის რამდენიმე ოთახი დიდებისთვისაც.

საქართველო

საზაფხულო სამუშაო

მე. პახტაზ ღ. ლაშაშვილი, პატარა-ცემში ბაგურაინის რეინის გზაზე

მოზარდ ქალ-ვაჭარების, 8-15 წლამდე, 15 თიხათვიდან 31 მაკრამოვისამდე.

მიიღება: დადებითი, დაქსენული, ნაყვანი, მად-დაკრული, სისხლ ნაკლები, ჭაობის ცივით დაავადებული და სხვ., ვისაც ესაჩვენებთ ჭარბი გამოცდილება და სხეულის გამაგრება.

ფიქვარი, დასვენება, საზღვაო ღვინო ხუთჯერ, წყლით ექიმობა, ვარჯიშობა, ვასართობი მუშაობა, სეირნობა, მოგზაურობა და სხვ.

დაწერილობითი ცნობების შესატყობად მსურველთა უნდა მიმართონ **მე. გ. ლაშაშვილს** წერილით ბორჯომში.

არის რამდენიმე ოთახი დიდებისთვისაც.

აპრილის, 27 ივნისი.

ქართული საზოგადოებას, მოაკლდა კიდევ ერთი წევრი... წევრი მერტლ გრძელბერი, აღმართი შორს მჭერტელი...

დავით სარაჯიშვილი იშვიათი ბუნების კაცი იყო. ყოველ მის მოქმედებას, ყოველ გადაწყვეტილებას ნაზიზს თავის ღრმა აზრი ჰქონდა, რომელსაც პირველი შეხედვით შეიძლება ვერც კი მიხედვარყოფილი ვერაფერი. მაგრამ როდესაც ჩაუკვირდებოდა იმ ყველაფერს, მაშინ კი წარმოიდგენდით თავს-წინ მისი ნათქვამის და ნამოქმედარის გონიერებას.

აიღეთ თუნდა ის ნაწევრი, რომელიც დაბეჭდილია მისი ანგარიშით. ყველაფერი წინ დახედულია. ყოველსავე მის შეწყვეტის ღრმა აზრი აქვს საფუძვლად. მაგრამ ამის შესახებ სხვა ადგილას გვექნება ბასი.

ახლა მოვისწინოთ ის ღვაწლი, რომელიც მოუძღვრდა მის სამშობლო საზოგადოების და ხალხის წინაშე.

ქართული მრეწველობა... სწორედ მწერი წარმოსადგენი იყო ეს დარგი შეგებული ქართველთათვის. არსად არ სჩანდა არც თანხა, არც უნარი, არც შრომა. ამისთანა საქმის მოგვიარების ჩვენს დროში. მაგრამ უკვე გამოჩნდა კაცი, რომელმაც თავის ცოდნით, მოხერხებით და უწყვეტად შრომით დაჩრდილოა ყველა. სიმდიდრე მისგან შექმნილი არის ნათქვამი დიდი შრომისა. ეს არ იყო მოულოდნელ უნაღურ ბედზე დამყარებული რამ. ყოველისფერი წინდაწინ მოაზრებული და გამოანგარიშებული ჰქონდა.

იმ დროს, როდესაც სხვები იძენდნენ სიმდიდრეს უცხოეთად, მოულოდნელად, სარაჯიშვილი თავის საოცარი სამრეწველო შემოქმედებით გონიერების წყალობით აწეობდა საქმეს, აწინდებდა მრეწველობის ახალ დარგს. ბიონერება, პირველი თაობის საზოგადოდ ძნელი, მეტად მრეწველობაში. ადგილია ჩაშლია საქმისა. ადგილია გულის აყრა.

მაგრამ ჩვენი საოცარი მრეწველის ძლიერმა ხასიათმა და შორს მჭერტელმა პრაქტიკულმა გონიერებამ არსად სძლია?!

ყველაზე და ყველაფერზე გამაგრება მან და შექმნა პირველი ჩვენს ქვეყანაში კი არა მარტო, არამედ მთელს რუსეთში სამი სამრეწველო დიდი საქმე. ეს იყო კონიაკის, ლიკორის და არაყის გამოხლის საქმეები. ეს ისე ადვილი არ იყო ნამეტყველად მაშინდელ დროში, როგორც ახლა სჩანს. არავითარი გზა არ იყო გაცვლილი. დაწყებას ცდის ხასიათი ჰქონდა, რომელსაც შესაძლებელია უთქვამდ. შედეგი—სრული დაღუპვა მოჰყოლოდა. მაგრამ ამის და მიუხედავად ნაცადი და გამჭრიახი მენეჯერ მარჯვედ ხმარობდა საქმეს და ამოძრავებულ ზღვის ტალღები მისთვის არაფერი იყო. მას ნაღვ ყოველთვის სამშვიდობო ბოზე გამოჰყავდა.

დავით სარაჯიშვილის მოქმედებამ და გვიმოქცია უტყუარად, თუ ქართველ აღმართსაც შესძლებია სამრეწველო უნარის და გონიერების გამოჩენა.

ქართველ კაცს ამ ნიჭის უქონლობას უკუიწინებდნენ გარეშენი და პა, ჩვენმა დაუფიქრებელმა აღმართმა, თავის საყვარელ პაწია სამშობლოს ამ მხრითაც გაუწია სამსახური. აღმართის არ შეუძლია სიტყვა რომ ქართველი ვერ მოახერხებს სამრეწველო საქმის მოწყობა-მოგვარებას.

სწორედ ამგვარი აზრი გაატარა ამ სტრუქტურის დამწერმა ამ რამდენიმე თვის წინანდ ბ. ოლივერ უორდრობის გამართულ სადილზე, როდესაც, როგორც ნადიმის თავმჯდომარე, სადღეგრძელო დალია აწ განსვენებულის მოღვაწისა და მისი პატივცემული მეუღლისა.

არასოდეს არ დაევიწყებდა არც ერთს დამსწრეთაგანს, თუ რა სიამის გამოამატებელი ღიმლი გამოისახა ამ დროს ჩვენი სამაჟი კაცის მეტყველ ბავშვზე...

თავს კარგად ჰგონებდა მაშინ. არავის მოუვიდოდა აზრი, რომ მისი ამ ნამდინზე ყოფნა უნაქსენელი გამოხელი იყო ქართველ საზოგადოებაში. თითქო ყველა იქ დამსწრე რაღაც უცნაურმა შეუენებელმა ინსტრუქტმა უძნაველა ყველას ყურადღება იმაზე იყო მიქცეული. ასე რომ ზოგნი ამბობდნენ: დღევანდელი ნადიმი ორი კაცის პატივსაცემად არის გამართული: ერთი უცხოელი ჩვენი სტუმრისა და მეორე ჩვენი პატივცემული მოღვაწისა.

განვლო რამდენიმე თვე და დღეს ჩვენ უკვე დაბოლებულად გვრძნობთ თავს. დიდად ეს ნამდელი ობოლობა.

მოძენით კიდევ ქართველ საზოგადოებაში სხვა მისებრ მდიდარი კაცი არა მარტო ქონებით, არამედ გულითაც!...

დავით სარაჯიშვილი განსაკუთრებული იშვიათი ბუნების კაცი იყო და აქი მეგობრადც ჰყავდა დიდ-ბუნებოვანი პიროვნება, დაუფიქარი დიდი ილია.

ილიასთან ერთად დავით სარაჯიშვილს უყვარდა თავის სამშობლო რაღაც საოცარი განსაკუთრებულის გრძნობით. არა-ქართველს რომ მოესმინა მისი ნაუბარი, გვანდობდა თითქო გარეშე ლაპარაკობს. ისე ცხადივით წარმოადგენილი ჰქონდა ჩვენი ნაკლი, ჩვენი პირ-გარამი. მიუდგომოდ გვახდებდა, რომ წინ-სვლა დასტყობდა ჩვენს საზოგადოებრივ ცხოვრებას. ეძახდა და ეძინდნენ მას „პატრიოტ-პესიმისტს“. მაგრამ ამ პესიმისტში იმ წარმოდგენის რაოდენი სამშობლოს სიყვარული იყო ჩასოვილი. რა გატაცებული იყო პატრიოტული გრძნობით!...

ზნობად შეგვიწუხებია განსვენებული ჩვენი კრიტიკი. ის ყოველთვის მოთმინებით გვიხმენდა და მხოლოდ იმას აცხებდა, რასაც მისი გულწრფელი გრძნობა უკანახებდა.

უწევდა მფარველობას ჩვენს ეროვნულს ოდნავ ფხვადგულს ხელოვნებას. რა რეგ გამოხატულებად ბოლომდე, როდესაც აღმოჩენდა ქართველ-მხატვარს, ქართველ-მომღერალს, ქართველ-მეცნიერს და სხვ.

არც ერთი საზოგადო საქმე, ცოტად თუ ბევრად საგულსხმო, არ გამოვარებოდა. როდესაც საჭირო იყო, ავროვებდა თავისას მკოდნე გამოცდილ პირებს და ავგარებდა ანაბრად საზოგადო საქმეს.

მისი დაკარგვა დიდი დანაკლისია ჩვენი ამისთანა პირებით ძლიერ ღარიბ საზოგადოებისათვის.

მისი ადგილი დაცალიერდა და არც არის ნიშნები, რომ კეთილისმყოფელმა ჩვენმა სანუგეშოდ სთქვას: „ნუ სტოროთ, აი ეს გაგვიწევს მის მაგიერობას“.

ვეღარ მოვისმენთ მის შუარე, მაგრამ სიყვარულით გატენილ პირობრივ ლაპარაკს, რომელსაც ასეთი გამაღვიებული მნიშვნელობა ჰქონდა ჩვენთვის.

ამიტომ გვრძნობთ ობოლობას და ვინ იცის, როდის ან ვინ გაგვიპარწყლებს ამ შუარე წუხილს და ვაგებს?!

სწორად ყველას, ვინც ჰატრესა სცემს უდროოდ და უზუსტოდ დაკარგულ მაღაწის სხივებს, გული უკედება, როდესაც ახლი სხვებს უძახიან „მამაბილის ტებს“. არ აქვს ამით სერთოა ის სამაჟო კაცანი, რომელსაც გულში უღვივდა ცხადე-მყოფელი ნაპირკალი

ამ ყოველი ღირსეული კაცის გარშემო გრძელდება ყველა, ვინც გულ-გრილიად არ შეუძლებს საზოგადო საქმეს და ვინც არ უფროსობდა სამშობლოს სამსახურს.

დიდი ზნეობითი გაცემისა ჰქონდა მას ახალგაზრდაობაში, რომელიც ნდობით უფურცელდა მას.

აქი იმის დაკარგვის შემდეგ ზოგიერთი მისი თანამოაზრე საზოგადო მოღვაწენი სრულიად დაიბნენ და ვერ განაგრძეს მისგან დაწყებული ეროვნული საქმეები. მაშ გაიხსენოთ ჩვენი საყვარელი პატივცემული მოღვაწე, დაე მისი მოღვაწეობა სამშობლო საზოგადოების და ერის წინაშე მავალითადაც გახდეს ჩვენს ახალ-გაზრდას.

ვინაშა, რომ მისმა შეილებმა თავიანთი მოქმედებით დავამტკიცონ ღირსეული მამის შეილები.

ქვემოთხსენებული ზნეობითი ის მოღვაწე, რომელიც, თუმცა მოკლეა, მაგრამ თავის ნაღვლიან გზაზე „აწ ისევ საქმობს მკვდარი.“ ეს საკვილო კი არა—სწორედ „გარდაცემული.“

იგი კოცხალია ჩვენს გულში...

გეგმა დაიწყო...

სწორედ სამოქმედო გეგმა დაიწყო ხელში, რომ აღნიშნა ზარდაცულ ნაბიჯი ქართულ საქმეებზე საზოგადოებისათვის.

მეტიხეობაში გეგმა უქანა, რომ ამ საზოგადოების საბჭომ მოაწყო ქ. გარში თავითი ბაღის შატრისათვის ხალხის გულგებობის მოსაპოვებლად. ამ თათბირზე გადაწყდა მ. ხანაშის დაარსების სპეციალური. ხალხი ეს ამხანაგობა დაწყების მოქმედების გასის, რადგანაც წყევალს ახლა ბაღის ბატონი გეგმა დაუდგინა. გერ-გერობით კი შეამზადებენ ნადავს ამ ამხანაგობისათვის.

შეიქმნა საქმე, რომელსაც მოქმედი ხელი საბჭომ, ადამიანურად მოაწვია სოფელად. ამ საბჭოს შესასწავლად საბჭომ გაგზავნა კ. რაჭვასი, სადაც შეათავსეს და ავსების განხორციელებაში გამართული იქნა მოქმედი ხალხის გულგებობა, იმის ემსახურა კაცთ: სოფელ დიდოს მასწავლებელმა ალექსანდრე კახელიძემ და თანამხმელის მხრის სოფ. არტაშის მცხოვრებელი, მასწავლებელმა ნაყოფი ავანტ დილაქიშვილი. ესენი სწავლის შექმნის შემდეგ საზოგადოების ინსტრუქტორად დაინიშნა და შესასწავლად სოფლის ხალხს შეიქმნა საბჭოს მოწოდება.

საბჭოს წევრებმა გადაწყვიტეს აგრეთვე შეიქმნათ ჩვენს წარსულზე მეტად კარგი ინსტრ. მასწავ. ამხანაგობის სოფ. ავანტის მასწავ. დაარსებულ საქმეებზე სკოლის დასაწყისიდან.

საბჭოს გადაწყვეტილი აგრეთვე დაგეგმეს ხალხის გამსახველად ამხანაგობა, „ახანას“, რომელშიც უსასრულოდ გამოიქვანა მასწავლებლის დაწესება. საბჭო ახორციელებს მასწავ. 500 მან. ჩვენს მხრიდან გერგეხ საბჭოს, ამ საქმეში თათბირი მიიღოს აქტიური მისამართება.

საბჭო სათანადო-სასწავლო სადგომ-მამული კომისიისათვის უნდა ამ მოქმედ ხალხში შეიქმნა საერთო მოქმედების გეგმა.

ამ კომისიისათვის მოაწვია მდივანად ახლად

ფელეკონი

სერზე ვეგეგარ.

სერზე ვეგეგარ გაცურებ მთებს, შორს ხეგ-ხეგში წყვილიად წყვს, მთის კალთაზე სოფელის სოფელს და ნიათი ფრთას არ არხევს. მხოლოდ წყარო, ანუ წყარო მაღალ კლდთან ძირს გადასჩქვს, თვით მდერის და არის ამდერის უფარდელი ჰყვებს, ჩქარაღვებს.

წყარო, მარად მოუღუდელი, ჩაურჩ იმ კორდს, იმ ველს, სადაც მანამდე ჩემ გულის ტოლს, სადაც მანამდე ჩემ გულის მწველს. იქნებ შენის ჩქარაღვით წარსული დრო მოაგონდეს, „ისევ მიყვარს“, ასე უთხარა თუ თვალზემ კრემლი ჰქონდეს. მიყვარს და ეს სიყვარული ჩაეჭოდა მთის სივრცეებს, მაგრამ წული თიხაგული სამარხში მიმაცილებს.

ტრფობის ლეკვითა წყაროს ღმერთი აქ დაემატა, აქ კლდის ძირებს და, ვით ვარდი გაზაფხულზე, მას რომ მანამდე გაიღვიძეს, გაიღვიძეს, ლეკვებს უფლებს, შეაქვებს და კლავს აიღვებს, მისი ტრფობა—ჩემი ლეკვა—სამარხში მიმაცილებს.

სერზე ვეგეგარ, გაცურებ მთებს, შორს ხეგ-ხეგში წყვილიად წყვს, მთის კალთაზე სოფელის სოფელს და ნიათი ფრთას არ არხევს. მხოლოდ წყარო, ანუ წყარო მაღალ კლდთან ძირს გადასჩქვს, თვით მდერის და არის ამდერის უფარდელი ჰყვებს, ჩქარაღვებს.

ო. მქედლიშვილი.

გერს-დამთავრებული უმაღლესი საშუალო სკოლის სტუდენტი ელიზბარ კარაგაძე, რომელიც როგორც კი მიიღეს საბჭო ნათესავი დასმარებას თავად-სწავლობისა, გან, მანამდე დაინიშნა საერთო აგრანობა-მად ქართლისათვის. განათარსის კი ახორციელა დაინიშნა საერთო აგრანობა ინგლისი გამსახველად, რომელიც კარაგაძისათვის ერთად დამთავრა რუსეთში უმაღლესი საშუალო სკოლის სტუდენტი.

ამგვარ მოქმედებას არ შეიძლება არ თანაგრძნობს შეგნებულმა ქართველმა. ვისურვებთ, რომ ანაფთარა დამთავრებული მ. ხეზი არ დაიშინებოდეს ამ სასარგებლო საზოგადოების მისგან არსებულ ზრდასრულ ნაყოფიერ გაცხე.

დ.

დიდუბის მაღლის ხელ-იღვალ.

ჩვენს მათხვედრებში უქანა, თუ რა ხარის მათხვედრებში მოახდინა ქართველობა იმ ხმამ, რომ დაღუბის ეკლესიაში ახორციელდა სლოგანურ ენაზე მდიდრულ-მსახურების შემოღება.

დიდი მათხვედრები ატეხს საზოგადოებაში, აგრეთვე შესაძლებელია, სადაც ჯერ არს განხორციელდა იმისთვის მართებელი, რამ დაღუბაში ისევ ქართული წარწერა-ლოგო უნდა იქნას. მაგრამ უფროა იმ დამ უნაყოფოდ ჩანარა. როგორც ჩანა ნაშრომი გეგმისა მოთხოვნა-და ახორციელდა სინაღალურმა განტორმად გადასწავლა დაღუბის ეკლესიაში სინაღალურ ეკლესიად გამოცხადდა და წარწერა-ლოგო შეიქმნა დასრულებული. ე. ი. ქართულ-რუსულად დასრულებული. რასაკვირველია ეს ამის მოსწავლეს, რომ მაღალ რუსულად დასრულებული. რა თქმა უნდა ამგვარი გადაწყვეტილება მხოლოდ ამის მოსწავლეს, რომ სარწმუნოების საქმეს მდიდრული მანამდე წარმოადგენს. თორემ თავის და თავად ამისათვის საკითხს არც არავის აღიარებდა, რადგანაც ეს ადგილი ქართულ სახლს თავად განსაკუთრებული მნიშვნელობით არის აღგებული.

მაგრამ უფრო მაღალია ეკლესიის სწავლას და უბრალო საკითხს არაუადგენს. თუ როგორ უნდა უმსახურეს ამგვარმა შეიქმნა მდიდრულ-მსახურებაში სარწმუნოების განხორციელების ხალხში—ამის ადგილად წარმოადგენს ეკლესია მდიდრული შეიქმნა დაღუბის ეკლესიაში. გერ-გერობით რა გეგმაში? ძალა აღმართის ხალხს, ჩვენს დაღუბნებულად. გართ, რომ ქართველ მდიდრულ უფელ განხორციელდა საქმე-ღვთის იმისთვის, რომ ეს საქმე განხორციელდეს სადაც ჯერ არს და დაღუბნის ქართველობის ქმედებები ისტორიული ტაძარი...

ბ. ხ. ძე.

ახალი შურანი.

ჩვენს მოაზრებაში დაარსების საქმე დიდი-დიდი ადრება. მრავალ საერადო ამხანაგობას ადრება. მრავალ საერადო ადრება სხვა კერძო არსებობს, როგორც, მაგ. შერეულ-შეიქმნა, გარის სამეურნეო ამხანაგობა, ამხანაგობა „თამარ“, „კახეთის“ საზოგადოება და სხვა. ეკლესია ჩამოთავს მრავალ სიმარჯვას

გამა. ამიტომ მოთხოვნადაც დიდი ხანა დაიბნა სპეციალურ შერეობას დაარსების, რომელსაც უნდა მისხნა მკითხველთა კომპარატი დიდი კავრება და საზოგადოება მოაზრებაში სხვისი მოსწავლეს. ერის დროს აქედან უ. სადარბაის სერდა ამგვარ შერეობას დაარსება, მაგრამ არ ვიცით, რა მისხნა დაარსება.

ამიტომ ჩვენ თანაგრძნობით ვეგებებით ამ განცხადებას და ვისურვებთ, რომ თავდაზნაურობამ მათე დამთავროს ეს საქმე და გამართოს დიმიტრი კიფიანის სამოსახლოში რომელიმე დაწესებულება მისი დიდებულო სახლის ღირსი.

უვევლია, ამის შესახებ ეკრძა თათბირის გამართვას მარშალია და დეპუტატთა საკრებულო. ეს სათანადო გამართვების, თუ რა სახით უნდა განახორციელოს ყოველი სასარგებლო და საგულისხმო საქმე.

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ შეიქმნა დიდებული ქართველობის ხელს შეუწყობს თავის მხრიდან ამ საქმის რაც შეიძლება ჩქარა განხორციელება.

გ. ლ. იძე.

ახალი ამბავი

ამის წინა აღდგომობიდან გაზეთებში შეატყობინეს მეტიხეულ საზოგადოებას, რომ პარიზში უფრო გარდაცვალებული ქუთაისის გუბერატორად ნაყოფი ბ. ვლადიმერ სტაროსელსკი, რომელიც ეს რამდენიმე ხანა გავიდა სრულებით რუსეთში. ამ ამბავი გვირგვინი მისი ნაცნობი შეიქმნა. ახლა, როგორც ვაგდომავს, ეს ამბავი ტყუილი გამოდგება. ბ. ვლადიმერ სტაროსელსკი სრულებით კარგად არის.

ამიერი კავსის რკინის გზებზე არსად არ იყიდება ქართული გაზეთები. იყიდებოდა მარტო „კოლონი“ ქუთაისის გაზეთი. ახლა, როგორც ვაგდომავს თვითონ გაზეთი, ვერც ეს შეგუებული კონტრაგენტ რუკისთვის აუტანელ პირობებს და ამიტომ არც ეს გაზეთი იყიდება ამ ვაზად საღებრებზე. ეს ზარალი ნამეტან საზოგადოება ქართული გამოცემებისათვის. არც რუსული პროგრესული გამოცემა იყიდება, გარდა „ხაჯაბეგისა“ და „ტელეფონის“ ოსტოკისა. ეს ზარალი მეტადვე საგრძნობელია ზაფხულში, როდესაც ავარაკი გახსულ ხალხში გაზეთის კითხვის მოთხოვნა მატულობს. ნუ თუ გაზეთების გამგზავნი ბიურო და დამატრეხველ გაზეთების რედაქციები არავითარ ღონის არ გამოსცემენ, რომ როგორმე მოუარონ ამ საკითხ-პრობლემა საკითხს, რომელიც საზოგადოებას საფრთხედ აღიქვამს ჩვენებურ პერიოდულ გამოცემებისათვის.

გაზ. „კოლონი“ ვაგდომავს, რომ ქ. ხარკოვში აღმოჩენილი ვინმე სამხედრო პირი, გვარად საკაძე, რომელიც, თავის თავს დიდი მორჩილის შთამომავალი სთვლის. მას აქვს, თუმცა გერმანიის იმპერატორის სახელით თავის გერეულობისა. ამ საბუთებს შეუძლია დიდი სამსახური გავიგონო დიდი მორჩილის საქმეების და საზოგადო მისი დროის შესწავლისათვის. სასურველია, რომ ქ. ხარკოვში მყოფ მოსწავლე ქართველობა ახალგაზრდა უფრადღება მიაქციოს ამ სავანს, მონახოს ეს კაცი ხარკოვში და გამოართვას საბუთები გამოსაყვად. ჩვენ მივატყუებ ამ სავანე ყურადღებას

განთავის მხარებელად და სვედის სფერის მომცემი კავშირის მხარე დამდერის ცრემლით ერთ ძველის-ძველს მქმნის სიმღერას:

„წველია, თრთოლვით მანდის გულს მარტოებს სვედ შერა, ჩემი სიყვარის გამოძახილს, არ ახარებს დილის ცვარი. სულმდებ ქმნის მანდელ დრუბელს მიწაზე მარტო ორად თვალის, და მოღუდულს სვედის უბეს მიიქვს ძაძა მისილ ყველის. მთავის სხივთა ნახი დიმი ბავს არ მჭირის ძილის პირად, მხოლოდ ცრემლი, ვითა მდილი, ღაფს მდიდრის და მესხის მივად. ველს მდილია ჰერდ პირად, არ ამეგნება ზურგზე მდილის, ნიათი ღვდეს, ჩემი პანტი არ სურს თავზე შემოვდეს, ის კი... ის... ვის ჩემს სულს ჩავცემდე სამოვლად, ვისაც ვართა ვიღვდეს პირს ვესხნადი საყვარლად, უთბად ნაწევრ სიმისათვის მომწველ, თან მერა მდიდარ ხელი, ზღვს გამტყორცნა ნამოსავლი, ზღვს შერთა ჩემი ცრემლი წველია, ნუგეშის ჩაქრა სხივი, ჩაქრა ყველა: გაზაფხულის პირს არ მჭენის შეგების მქმნე ციხარტელა!“

და... სტორის, სტორის შეუწყვეტლად ცრემლი დღევანდელი, თხივით ტრიალდ შემოსილი ცრემლების როგორია, და შორს გამდგარი ყოველი ცნებათ გაბრუნდებიან ამაღლს უზრუნველად ზღვს ზღვს, სიყვარის სიყვარის ვარდი ფურცელს რითობა უწყა უდროოდ ზობა, მომავლად სხეულის აღარ ძალუბს არც გულით ლოცვა, აღარც უთ წველა მისი ლოცვის უარის მყოფი!

იგი ზის ოღვად ცრემლის ტახტზე, ცრემლიდ დამდნარი, არ ელის სხივს

დ. კახაძე.

ავრთვე ჩვენი საისტორიო საზოგადოებისა.

როგორც რუსეთის გაზეთები გვეუწყებენ „სეზონი“ ამ ვაზად იმყოფება რუსეთის ენობილი მწერალი გამოჩენილი ენობილი პეტრე კროპოტკინი. იგი ძალიან ავადმყოფია თუმცა.

„სახალხო გაზეთს“ სწერენ ბათუმში, რომ ექიმ პრიანინიკოვის დაჭრის და მერე სიკვდილის გამო დიდი მოთქმა—მოთქმა ატეხა ბათუმის საზოგადოებაში. „ქვემოთხსენებული“ ასისინდერ ქართველების წინააღმდეგ და უნდოდათ აურზაურის ატეხა, მაგრამ დამნაშავეთა აღმოჩენის შემდეგ მიუტყნენ. ეს საქმე ალაღ საიდუმლოებით არის მოკული და გვირგვინი წარსული პირი ურევია შვიკა. განსწავ. ექიმი უფროსად ბათუმში. ამიტომ მის დასაფლავებას მრავალი ხალხი დაესწრო. ექიმი და მისი მეუღლე ლეონ ტროტსკის მიმდევრები ყოფილან. ამიტომ საიდუმლოება იმდენად ყოფილა ჩუმად ყოფილიყო, გალობა ლოცვა არ ვთქვა. ქერივი თეთრებში ყოფილა გამოწყობილი.

იმეტიდან და მოკლე ხანში გამოვი „მეორე კენი“ დრამა სამ მოქმედებაში ალ. თუთაიას. ცენზორისგან ნება დართულია სცენაზე წარმოსადგენად ალ. თუთაიას ოთხ მოქმედებაში კომედია „ცოლი ვიტრო თუ ფული.“

„ახალი კლუბი“ გაიხსნება 2 მკათათვის.

სალიტერატურა ჟიურის კრება

შესდგება ოთხშაბათს, 29 ივნისს საღამოზე ქართულ თეატრის ფოიერში.

დრამატული საზოგადოების კრების გაგრძელება მოხდება ოთხშაბათს 29 ივნისს დილით ქართულ თეატრში.

კრებას, 26 ივნისს, ზოგიერთი სასაზოგადოებო დასახელები სომხის მწერალთა პედაგოგი ყაზარს ალიანი. იგი სადავმო მოთხოვნის სწერდა, სკოლებს აარსებდა და სხვ. სომხის საზოგადოების ყველა წევრებში მას პატივს სცემდნენ და უყვარდათ.

პატარა ფელეტონი

ახალი „განდგელო“

არ ვიცით დანამდებლობით როგორ მოხდა ეს უცნაური ამბავი, მაგრამ, როგორც ვაგდომავს თავად-ზნაურთა ორგანო „საკავშირი“, უფრო მართალი გასულა მიხედვით მანამდე სთავად-ზნაურთა საზოგადოების საქმეების სფეროდან. იგივე გაზეთი უნდა იყოს, რომ მიხ. მანამდელს გადასწავილა სრულებით მიანებს თავი „საზოგადო მოღვაწეობას.“

მიხეივ გერ გამოუჩვენია. ზოგი ამბობს, რომ სამსახურის გამო სტრეფს, რადგანაც სადაც ჯერ არს, იქ განხორციელდა საზოგადო საქმეების სულის ჩამდგმვა—არ შეიძლება ერთს და იმავე დროს ორ ღმერთს ემსახურო.

ჩემი კი ამტკიცებს, რომ მიხ. მანამდელს უსიამოვნება მოუვიდა სთავად-ზნაურთა ქვემოთ გადგენიან პირთან, ავი ვის უნდაც, ამ პირს უთხარა რაც უფრო ადრე წახალა, მით უფრო უფროდნა იქნებოდა. ჩემი არ ვიცით, რა დევიჯერო. ეს კი ცხადია, რომ მიხ. მანამდელს სინდისი დიდი ხანა ქენჯნის.

განხილეთ რამდენ პატიოსან ადამიანს დასწამა საუკუნისო საქმიანობა, რამდენი პირი შესთხრა და გაავრცელა თავის უბედრე გაზეთის საზოგადოება. ყველა ეს რისთვის, რის გულისათვის? მხოლოდ „საზოგადო საქმის გულისათვის“. „სრულებით უნდა გავრცელდეს“ „მართალია ავი ენა გვიანობდა, რომ რამდენიმე წლის შემდეგ მიხ. მანამდელი სტრეფს სამსახურს და იმხდელს ნიადაგს, რომ თვით საზოგადოებაში ჩაბაროს, როგორც გამგებობის მემკვიდრის სადღეოდ-მამული მანკის სიგეზული, მაგრამ, რა ფუქით, ამის თვითონ ხომ არ ითხოვდა, ამ საბატო თანამდებობას შესთავაზებდნენ სწორედ ისე, როგორც თვითონ მოგვითხრო ამის წინა „სახალხო გაზეთში“, თვით საზოგადოებაში დადავსა ნიჭი და პატიოსნება ჩემი სიძის და ჩემი დისწულითა და ჩაბარა მათ საზოგადო საქმე.

საზოგადო მიხ. მანამდელს ძალიან დაზინავდნენ მესხებზე ბანკს, თორემ იგი გარკ არ გაიხსენებდა, რომ სიმე მისი მისა მეგობარმა გააშწესა თანამდებობაზე, დისწული კი მან თვითონ. მიხედვით, რომ ყველა ეს წილად ზედათ იმით იმით არა, რომ ისინი განსაკუთრებული რაბის წარმოდგენდნენ ზნეობის და ქუთის ჩავცემდე სამოვლად, ვისაც ვართა ვიღვდეს პირს ვესხნადი საყვარლად, უთბად ნაწევრ სიმისათვის მომწველ, თან მერა მდიდარ ხელი, ზღვს გამტყორცნა ნამოსავლი, ზღვს შერთა ჩემი ცრემლი წველია, ნუგეშის ჩაქრა სხივი, ჩაქრა ყველა: გაზაფხულის პირს არ მჭენის შეგების მქმნე ციხარტელა!“

და... სტორის, სტორის შეუწყვეტლად ცრემლი დღევანდელი, თხივით ტრიალდ შემოსილი ცრემლების როგორია, და შორს გამდგარი ყოველი ცნებათ გაბრუნდებიან ამაღლს უზრუნველად ზღვს ზღვს, სიყვარის სიყვარის ვარდი ფურცელს რითობა უწყა უდროოდ ზობა, მომავლად სხეულის აღარ ძალუბს არც გულით ლოცვა, აღარც უთ წველა მისი ლოცვის უარის მყოფი!

იგი ზის ოღვად ცრემლის ტახტზე, ცრემლიდ დამდნარი, არ ელის სხივს

დ. კახაძე.

ამხილა იგი. მოზარებად-განდგომას „არჩია. უმეველია, ახლა განწმენდა—განსეტყა კებას შეუდგება თავის პირდაპირს უფროსების ნება-რთივით და ზედამხედველობით. ერთის სიტყვით, ჩვენ ვუშვრთ ახალ „განდგომას“ დაბადებას. ჩვენ გვგვარა, მაგრამ უცნაური ხმა ბელზებულის მსგავსად ყურში ჩაგვიჭრულებს: ექიმ დებარავს მამაცად გასოვით, იმნაც მიატოვ, „მოღვაწეობა“ გაზეთით დაკრთა, ყველას გამოემშვიდობა, ორი კვირის შემდეგ კი ხელახლა დაარსა გაზეთი და უფრო მეტად აამდიროს წყალოვ.“

იქნება, მართალი, ასეც უნდა. იანუ-სისაგან რა არ არის მოსალოდნელი?

ინგარი.

„ინტელიგენცია“ დაპარულ პოლიტიკაში იბრუნება.

ტფილისის ბანკის კრებებზე (და ქუთაისშიაც კი) გაიმართა ვერც წოდებული „პოლიტიკა“—ასე უყვია ვთქვა „ინტელიგენცია“ „ჯგუფმა, ეს ჯგუფი სილითის ჩვენს საქმეებში შეიტარეს უფრო წმიდა პრიანინიკოვის, უფრო პროგრესული ელფერი მისცეს მას და დაიხსნა იმ ყოველი უფროსისა და საზოგადოებრივობის მომავლიდნელ ელემენტებისაგან, რომელთაც ჩაუღლიათ ხელში დღეს-დღეობით ჩვენი საქმეები.

1905-ის წელს რასაკვირველია არც ბითად შეცვლა ჩვენი მდიდრობა. ამ დროის მომართობაში მომართობისა იღებდა ქართველი ინტელიგენცია. ის დრო ასეთი დრო გახდნა, როცა ჩვენის ბანკის საქმეები იმდენად წარმომართა სხანდნენ, რომ ძალაუფლებად ინტელიგენცია, რომ მივიწეებთ აძლევდა. მას უფრო დიდი პლანი ტაცვდა ცხოვრების გარდაქმნისა და ყოველად გაუგებარი იქნებოდა, ფსიქოლოგიურად წარმოდგენილი რომ ამ დროს ვისე, ვისაც გულში საზოგადოებრივობის ცეცხლი უფიფის, ჩვენი ბანკები გახსენებოდა ან დებუტატთა საერებულობის საქმეები. ჩვენი ინტელიგენცია იმ დროს ამ საქმეებს იმდენად აქცევდა ყურადღებას, რამდენადც ეს მათი დიდი მონისათვის იყო გამოსადეგი: სათანადო-ზნაურთა კრებებზე პროგრესული დემოკრატიული ელემენტები ამომართავა და ისეთი გარემოებებიდან გამომართავა, რომელიც თუ იმ კრებებს სამართლის ისტორიაში სახარბილო სახელით მოსავდა, სამეფოვად დღევანდელ თავად-ზნაურობის კრებებში გაბატონებულ ელემენტებს ბრძანა ჰგვირან და შეერისიბით მათ გულს ავსებენ.

ამ თვისთავად სრულიად კანონიერია და ადვილად გასაცხება მოვლენამ (დროებით ინტელიგენციის ჩამოშორება ჩვენ წარმომადგენელს) მეტად არა სასიამოვნო ნაყოფი გამოიღო და ჩვენს ბანკებში და სათანადო-ზნაურთა საერებულობაში გაბატონა ისეთი ჯგუფი, რომელიც უწინ ჩორგვებში კურდღელივით მიმალდა იყო და მზებზე ვერ გამოვიყენებოდა, ხოლო თუ გამოვიყენებოდა ტყავისა და თვასაც ბრძოლის მოვლენა შეიქმნებოდა. უწინ ბანკში ილია ჭავჭავაძე იყო გაბატონებული—ეს უმწვენიერესი სამკაული ქართველის ინტელიგენციისა. ბანკის წმინდა კულტურული მიზანი შეუბრალოდ იყო, ის წმინდა მიზანი, რომელიც მას ღვთისა ილია ჭავჭავაძე და დიმიტრი კიფიანმა. ბანკის ენობი-ერითი მიზანი იყო ქართველის ხალხის აღზრდა-განათლების მიზანი. იმდენად ტაცვებული ემსახურებოდა ინტელიგენცია და მისი მეთაური ამ დიად საეროვნო საქმეს, რომ ბანკი მართლ თვისებური საეროვნო პარლამენტი იყო ყოველი მხრიდან.

უცნაურია ამგვარი 1905-ის წლისამ არ თუ სხვა თვისთა ის კაცები, რომელმაც დიდი თვისის ნიჭისა და ენობიისა კარგი ძალა ნაწილი შესწირა ამ დიდებულ საქმეს, გაიტაცა, გული უცურა ამ საქმეებზე და თვისის თითქმის 40 წლის ნაღვარი და ნაშრომი სხვას ჩაუდო ხელში. ამ დროით, თუ შეიძლება ასე ვთქვათ იმ დროით, როცა ტახტის მემკვიდრე ვერ მოეწაბათ ჯერ კიდევ, ისარგებლეს ნაშრომთა ელემენტებისა და იქ სადაც ილია ჭავჭავაძე იღვდა საეროვნო საქმის გუშავად—ნება თ.მ. მანამდელი ბრძანდება. თ.მ. მანამდელს მოქმედების პროგრამა ნათელია! საეროვნო საქმეს წიხლი უნდა ჩაქარს და სამარცხირო ბოძზედ გაეკრას ის ინტელიგენცია, რომლის წყალობით არსებობს მთელი ქართული კულტურა, მაგრამ ვინაიდან თ.მ. მანამდელს სრულებით სასაციოა და მია უნარი ვისიმე ბოძზედ გაეკრას მეტად სუსტი ის ვითა ლიარია, მაგრამ შურისძიებით აღსაეს ნიადაგ დამარცხებული, ნიადაგ მიწაზედ განართხული, ვითა დაღუწნე-ბულის გონებრივის და ზნეობრივის იარაღის პარონი, ესლა „ტერორისა“ ჰქვადგებს ინტელიგენციის წინააღმდეგ.

თ.მ. მანამდელს იმ თვისთავად დაწყია, ინტელიგენციის წინააღმდეგ ბრძოლა, ვითა სათარაო თხზენლად მის წინააღმდეგ, მაგრამ თ.მ. მანამდელი ვერ ერთ ინტელიგენტს ვერ გაუტყუდა თუ, რომ გარემოებას ხელი არ შეეწყა—იმ გარე-

*) მეტიხეული ქვემოთხსენებული, რომ ამ წერილის მკითხველი რამდენადმე გახსენდება „ფიქრის“ კოლონიდან, ჩვენ გვთქვამთ ამ წერილის იმით, რომ იგი ეკუთვნის ჩვენს დავითიშვილს და პატივცემულ საზოგადო მოღვაწეს, რომელიც საბატონიდან აღდგომილია ჩვენი საზოგადო ცხოვრების უფლებიდან ამგვარად.

რად, რომელიც უნდა ჩამოვთავალო „საქმეების საგმირობა“ ჩვენი დროინდელი რიგინდის, ეს ყველაფერი კარგად უყვია. როდესაც საზოგადოებრივი აზრი მომწიფდა და ეკუთვნდა დამარცხდა ავარების მებრძოლ-ტრე, რა გასაკვირველია, რომ სინდისიაც

მოგებას, რომელშიც მთელი ქვეყნის ბელ-
იბოლი გადარწმუნდა პურიშკევიჩისა და მარ-
კოვიჩის ჩაუვლი ხელში, თ. შ. მაჩაბლის
ეპიტაფი, ვითა საზოგადო მოღვაწისა, კარ-
გი ხანია დაწერილია და აი რას გვგვჩვენებ
იგი ეპიტაფია, დიდებულის კალმის ნაწი-
ლი:

„საქართველო კაცი ბრძანდება ეს თ.
შ. მაჩაბელი, შეგდება ხოლმე მტრეცხელ-
ბის ჯაღლავს მერანზე, შემოაწყდებოდა
კიბო და, როცა სამეფო შემოაწყდებოდა,
კირაშალი გადიდის, თავი ცალკე მივო-
რავს იქით, ენა ცალკე ლაღვლივს აქეთ,
თავს ენა ვეღარ უზიარებდა, ენას თავი,
მე როცა თ. შ. მაჩაბელს ვხვდებ მოლა-
პარაკის მამლიყნა მავანდებოდა. თ. შ.
მაჩაბელი ისე დახუტავს ხოლმე თვალს
და ჰყივის უპრაგონოდ, თითქმის არ უნდა
დაინახოს რა არის მოსარდებელი და რა
გვერდ-საქცივე. იმისთვის სულ ერთია,
მართალი და ტყუილი, შესაძლებელი და
შესუძლებელი, იოლი და რეალური, თითქმის
ქვეყნის დასარწმუნებლად გაბამს და აღარ
გათავებს. ენა რომ გასატყუო იყოს, აქ-
მდე ათას ალავს გადუტუტებოდა. არც
გასაცხეთია ეს ოჯახი დაქუცული თორემ
ეს მაინც გვგვჩვენებოდა ნუგეშად. ამ თვალ-
თა ხელებში მიხვნი იმისი, რომ ხშირად
თ. შ. მაჩაბელი თავის ნათესავს გადს-
თქვამს ხოლმე: მე ვც არ მიუტყვამს—
მართალიც არის: თვითონ ყურს რომ არ
უღებდეს თავის ლაპარაკს საიდან დაბ-
სომდება რა სიტყვა და რა არა...“

იგი (თ. შ. მაჩაბელი) ყოველთვის მზად
არის ქვეყნისთვის თავი დასდოს,
მაგრამ ისე კი, რომ ენა შეერს საოლა-
პარაკოდ. ამის კი სწორედ მოგვასწოროს
არაქის დუღიშობა. მწელით არის შეჩე-
ვული „ქირა და შეუჩევერს ლხინი ურ-
ჩენია“ („ივერია“ 1896 წ. № 21) და
დროშა ისე შეუწყო ხელი, რომ თ. შ. მა-
ჩაბელი საფლავიდან ამოქცეს გაერგებამ.
ისე, როგორც მრავალი დახვეწილი
„ჩინოვანი“ ამოთარია იმპერატორის შე-
ვისილმა ძლიერ მოსიძმა მინისტრმა არქი-
ვიდან და მრავალი ცირკულიარი და სე-
ნატის განმარტება, რომ დაგვიბრუნოს
დაწვეული და დაქოლავი ძელი
დრო.

ჩვენის რეპუტაციის საუკეთესო სიმბოლო
თ. შ. მაჩაბლის გაბატონება, რომელიც
„ძელი“ რევიში“ დროსაც კი ტაქი-მა-
სხარად იყო მიჩნეული და მეტი არაფერი
თ. შ. მაჩაბელზე იმდენი კი არ გავიხსენებ
ბასს, რომ ის რაიმე საინტერესო პირა-
დობას წარმოადგენდეს არა ის ტიპური
გამომსახველი, თუ შერა და უსაზოგადო
ელმწიფისა, რომელიც დღეს გაბატო-
ნებულია ჩვენს ცხოვრებაში. თ. შ. მაჩა-
ბელი, მისი „ზავიკაზი“ მისი „დებუტა-
ტა“ „საქართველო“ (რასაკვირველია უმე-
ტესობა) სხვა და სხვა კომისიებისა ეს
ყველაფერი დამახასიათებელია იმ რეპუ-
ტაციის ნატეხების რომელიც ამოტივტივ-
და ამოღებულია გაბატონებულ ტაშში.
თუ გვჯერდებოდა, თ. შ. მაჩაბელი იარაღი
ეს აუტრებელი საკრებულო, კომისიები
და რედაქციები. იარაღის დანერგულე-
ბა „შერი იძის საზოგადოების საუკეთესო
ლოტოვლებს ლავამი დადევს, ვი-
ნაიდან თ. შ. მაჩაბლის სამეფო მარტო
მზელეთია და უფერული წუშიანი ცხო-
ვრება. ისეთი ცხოვრება თ. შ. მაჩაბლის
სათარგმნო სადაც წარბ შეუხრულად შეუ-
ძლიათ იცოცხლოს მანეთი აძლიან
ქართველ წიგნ გადამგარების ხელის შემ-
წყობი დაწესებულებების და სხვა და სხვა
ფარისებური მოსაზრებით ერთად ერთ
საუკეთესო ჩვენს საერო დაწესებულებ-
ბას „შეოლს“ კავიები ევაკონ. ამიტომ
„იცოცხლოს“ მისი მოვლენა, რომ ქა-
რთველი ინტელიგენცია ისევ თავის პო-
ზიციებს იბრუნებს. ეს დროის დამახასია-
თებელი მოვლენაა. უეჭველია თ. შ. მა-
ჩაბელს და მისი მისა ნიადაგ თავისი-
ვად ფეხებზე ედგება და მოსაწონია ის,
რომ ამის აღმო აღმო ქართველმა ინტე-
ლიგენციამ და დროულად შეუდგა პოზი-
ციების დამცემს. უკვე მარშალ მთლია, თ.
შ. მაჩაბელი და მისმა ჯგუფმა მთარხები,
თ. შ. გრუზინსკის ამორჩევა თითქმის
ჯგუფის თანხმებით მოხდა, მაგრამ ეც
თანხმობა ძალით გამოკლებული იყო,
დამარცხებულის თანხმობა იყო, თორემ
განა შესაძლო იყო იმ ვატიტანებს ამო-
ერიხათ თ. გრუზინსკი, რომელთა გული
„შეოლისების“ დეპრესიითა აღსავსე და
რომელთაც კარგად იცნათ თ. გრუზინსკის
პოზიციის მისი სასტიკი დამარცხების დროს.
წერულს კი უკვე იგინო მიიტანა „რო-
მოკიდებულმა ინტელიგენციამ“, „რო-
გორც ეხლა ამბობენ და ისე დაამარცხა
თ. შ. მაჩაბელი, რომ დაბადებულა „ტე-
რორი“ გვირგვინი ინტელიგენციის წინა-
დგეობა. ეს უკვე დასაწყისია დასასრუ-
ლისა.**)“

იმ ჯგუფს კი, რომელიც ასე ნაყოფი-
ერად ებრძვის დღევანდელ დებუტატთა
**) ეს წერილი დაწერილია წინააღ, ეიდრ ხმა
გამოვიდეს, რომ თ. შ. მაჩაბელი გადგება საზოგ-
დო ასარჩევად.

საქართველოში გაბატონებულის ელმწიფეებს
შეშინების დიდი ცდა და ენერგია, რომ
ვერავთარმა „ტერორის“ ძახილი ვერ
შეიფეროს და უსათუოდ განდევნოს ყველა
პოზიციებიდან ის ჯგუფი, რომელიც მოკ-
ლებულია ყოველივე საზოგადოებრივ ინს-
ტიტუტებს და რომელიც ურცხვად თავზედ
გვახვევს მარკოვ—პურიშკევიჩის**) პოლი-
ტიკას, ჯგუფის, რომლის განგებრივი და
ხეობრივი ავლა-დიდება „ზავიკაზითი“
განხიშობა, და „ინტელიგენციის“ წინა-
აღმდეგ ტერორის ქაღალდით.

ან კი, როგორ შეუძლია თ. შ. მაჩა-
ბელს და მის ჯგუფს, ან ებრძოლოს გო-
ნების წარმომადგენლებს, რომელთა წე-
ლობითაც იგი დიდი ხანია დამარცხული
იყო და მარტო არა-სასურველ ელმწიფე
ისი გამოეფეხება აღადგინა მკდრებით.

ჩვენი ცხოვრება ისე მოეწყო, რომ
ერთადერთი საზოგადო დაწესებულება,
რომლის კულტურული მიზანი ყოველად
მოსაწონარია, ეს ბანკებია. ჩვენში ნამდვილ
მოღვაწეთა ძალი კი ძალიან მცირეა. ამი-
ტომ ყოველად დასაწინარი იქნებოდა და
ტერასფრით ვერ გავამართლებდით ერთ-
გვარ პოლიტიკურ პესნიზმს, რომელსაც
მისდევს ზოგიერთი ჩვენი მოქმედი ჯგუ-
ფი. ეს ჯგუფები პეტიკობენ, რომ „უტე-
ვენ მკდარი დაფლავდ მკდართა“ და
ამიტომაც თ. ანაბრებლის დაწესებულე-
ბასთან ხელი არ გვაქვს. ეს მტნარი
შეცდომაა ჩვენ—განსაკუთრებით აღმოსა-
ვლეთი საქართველოში არაფერი საზოგადო
დაწესებულება ხელთ არა გვაქვს. ამიტომ
საფლავებულია მოწინავე ინტელიგენცია-
ისთვის ამ ორივე დაწესებულებას მოუ-
არის და დასახულ წმინდა მიზნის გზას
არ ააშორს. მოწინავე ინტელიგენციის
მომავედინებული ცოდვა იქნება, რომ
ისეთი კულტურული მიზნის მიმდევარი,
როგორიც ჩვენი სადავო მამული ბან-
კებია ისეთ ვატიტანებს ჩაუგდოს ხელში,
რომელთაც ქართულის შკოლის მაგიერ
ქართველი კულტურული დაწესებულება
„ზავიკაზი“ მიიჩნიათ და რომელიც
ყოველნაირი საშუალებით სდევნიან მარ-
ადის ქართველის ერის გონების წარმო-
მადგენელი.

ერთი ამომრჩეველთაგანი.

სიტყვა თამაში პუბლიკის ბანკის
საზოგადო კრებაზე თამაშ იასონ
გამოვანისაგან.

ბატონო!
რამ თქვნი ურადება ჩემდამი მომარ-
თული არ დაემაშვადო, მისდა მოკლედ მო-
გახსენათ ჩემი აზრი: თუ ოდესმე ჩვენს სა-
ცავადს სამშობლოს, ერის ბატონ ბუნებთ
მოკლედ პაქსი, ისეთი მისაქცეობა ქი-
ნა და ყოველს მისაფლავს გასაქცეობისა
ცეცხლებს შემოაქვამს, როგორც სხვა
დადებულთა და განათარგუნულ საშუალოთა,
ამის უმთავრესი მისაზნა ის იყო, რომ მის
კავად ჩვენი, ზეშაყისათა სეფისათა
ქება დაეხანსა; მთავრულად—შემოსულებს
სხვადასხვა მესიერება, სასაფლავო და სა-
რა მქანებობისათა. აქ უნდა მოვთხოვნი-
თარგნის მეთოდებზე საუკუნეში მოხდა და
დასადა, დიდა შეოსანი რუსთაველი, რო-
მელიც „განსაქცევის“ თავის ზოგის დასრუ-
ლში, „მთარს დარეკანს“ და მისე სინდამს
შეაქცეო, ანუ დაეხანსა მათეფლამ, რომე-
ლსად დიდათ უქს-დევს, მათი წეობაა: „
„დადგანა სარგის თმადეფლამ, და ის
შეუდარებელი გმირა, შმაგ მანერა, რომ-
დის მსახურეს სახელი ადრ მოწინავედ
ტარებდა, ეს მე, მისთვის მტრადმა რუს-
თაველმა“. აქედან ვიგნო, როგორც მისამ-
დის, ისე მის შემდეგად საქართველოს ჰქვდა
ურდნევი მტრადე განათარგუნული მწერალი,
რომელიც გარტყმულად-ადრთარგუნული მის-
ცეცხლებით თმადეფლამ შემოსულებს მტრება
და გაეხანსა. რა არ შეუძლია მისთვის
მოუწყვედის მამოფრეს, ოცნებას და სიქს!
დამაქცეველი ამდრთარგუნული სამშობლოსა
მსხე შემართებელი, სულს ჩამდგეფლი ეს-
და ისე იყო რომელიც მოქცეობით ჩვენს
განა თმადეფლამ ჩვენსადის მთარგნა თვით-
არსებობა და მისი სხვადასხვა ეროვნული უ-
თმადეფლამ: ესა, სარქმუნობა და საზღვარი
მამის, როგორც წეობა და მადლი სამე-
ფლის სრულად ჯავრეს დადამსის ზურგ-
ზე. მისინს ყველა ამბებს, მტრადება სა-
ქართველოს ბედი-დადა, მაგრამ ნუ დაეცე-
მათ, უნებურა არა რა არის, მის უმეტეს
ჩვენი სამშობლო იყო რა წილ-სეფლია უმე-
დევნის. როგორც ღვთის მშობლის მარამის
ბრძანებით მომადეფლამ წილა ჰქვდა, თუ
რომელიც მთავის სად საშუალოთა გეგნისა გა-
ვრდებულა ქრისტეს სარქმუნობას, ჩვენი
ქვეყნის წილად ხელა ღვთის მშობელს მარ-
ამს. მისის ბრძანებით ნათელი დადგა ივე-
რას. ისე ეს ნათელი, რომ ხანდახან მისა-
მადს ჩვენს სამშობლოს გამაშუქებს ხელად,
მეცადებო. ის როგორც ჩვენს საუკუნეში

**) ეს ვატიტანების ტაქტიკა უკვე სასველი
აქვს შესწავლილი ამ ჯგუფს, რომელიც მამინე
გმირისა უფლეს ხელზე ვეშლს, ვინც მთი სარ-
ქმუნობას არ აღიარებს და ხმა მალა სხვა
რჯულს იკადვებს. შერიშვა ავტორისა.

ჩვენსავე დროში საზოგადოებრივად, ისე-
თი საშუალო ქება, როგორც ივერს და არის
წამოყვად სიტყვად წარმოყვადი დადა დადა,
ამისი ტოლი ვარაუდობა, სხვა-განსაზრებო მეთ-
ასი აკავია, რომელსაც დღეს ჩვენ მთარს ჰქვდა უსე-
დავო, გონიერი ნათი ნათავა-მთარს იყო მა-
თავე თანამედროვე, თანამედროვე მოდელე-
ნიტერი მწერალი გიორგი გეგნადეფლამ წერეთე-
ლი, უკვე გარდაცვლილი, ჩვენს დროულად-
დროულად, შენდება გამოყოფილად, მან-
შეად-გადსუფლავდა მისას მთარგუნელი. ნუ თუ
არ არის დროს დღეს მისე ქვეყნის ამ გა-
ნის სახელი აღმწელები რამე სახელი საქ-
მათ? მისი მამულია დაგონებული ბანკი;
სულ შედგენს ოთხს თუ სთითა ათას მანეთს;
შეგონების ავსადთა ეს ვადა და ამით მანდ
გვეთ მის მშობას ბატონი*).

შეშინების დიდი ცდა და ენერგია, რომ

ვერავთარმა „ტერორის“ ძახილი ვერ

შეიფეროს და უსათუოდ განდევნოს ყველა
პოზიციებიდან ის ჯგუფი, რომელიც მოკ-
ლებულია ყოველივე საზოგადოებრივ ინს-
ტიტუტებს და რომელიც ურცხვად თავზედ
გვახვევს მარკოვ—პურიშკევიჩის**) პოლი-
ტიკას, ჯგუფის, რომლის განგებრივი და
ხეობრივი ავლა-დიდება „ზავიკაზითი“
განხიშობა, და „ინტელიგენციის“ წინა-
აღმდეგ ტერორის ქაღალდით.

ან კი, როგორ შეუძლია თ. შ. მაჩა-
ბელს და მის ჯგუფს, ან ებრძოლოს გო-
ნების წარმომადგენლებს, რომელთა წე-
ლობითაც იგი დიდი ხანია დამარცხული
იყო და მარტო არა-სასურველ ელმწიფე
ისი გამოეფეხება აღადგინა მკდრებით.

ჩვენი ცხოვრება ისე მოეწყო, რომ
ერთადერთი საზოგადო დაწესებულება,
რომლის კულტურული მიზანი ყოველად
მოსაწონარია, ეს ბანკებია. ჩვენში ნამდვილ
მოღვაწეთა ძალი კი ძალიან მცირეა. ამი-
ტომ ყოველად დასაწინარი იქნებოდა და
ტერასფრით ვერ გავამართლებდით ერთ-
გვარ პოლიტიკურ პესნიზმს, რომელსაც
მისდევს ზოგიერთი ჩვენი მოქმედი ჯგუ-
ფი. ეს ჯგუფები პეტიკობენ, რომ „უტე-
ვენ მკდარი დაფლავდ მკდართა“ და
ამიტომაც თ. ანაბრებლის დაწესებულე-
ბასთან ხელი არ გვაქვს. ეს მტნარი
შეცდომაა ჩვენ—განსაკუთრებით აღმოსა-
ვლეთი საქართველოში არაფერი საზოგადო
დაწესებულება ხელთ არა გვაქვს. ამიტომ
საფლავებულია მოწინავე ინტელიგენცია-
ისთვის ამ ორივე დაწესებულებას მოუ-
არის და დასახულ წმინდა მიზნის გზას
არ ააშორს. მოწინავე ინტელიგენციის
მომავედინებული ცოდვა იქნება, რომ
ისეთი კულტურული მიზნის მიმდევარი,
როგორიც ჩვენი სადავო მამული ბან-
კებია ისეთ ვატიტანებს ჩაუგდოს ხელში,
რომელთაც ქართულის შკოლის მაგიერ
ქართველი კულტურული დაწესებულება
„ზავიკაზი“ მიიჩნიათ და რომელიც
ყოველნაირი საშუალებით სდევნიან მარ-
ადის ქართველის ერის გონების წარმო-
მადგენელი.

ერთი ამომრჩეველთაგანი.

სიტყვა თამაში პუბლიკის ბანკის

საზოგადო კრებაზე თამაშ იასონ

გამოვანისაგან.

ბატონო!

რამ თქვნი ურადება ჩემდამი მომარ-
თული არ დაემაშვადო, მისდა მოკლედ მო-
გახსენათ ჩემი აზრი: თუ ოდესმე ჩვენს სა-
ცავადს სამშობლოს, ერის ბატონ ბუნებთ
მოკლედ პაქსი, ისეთი მისაქცეობა ქი-
ნა და ყოველს მისაფლავს გასაქცეობისა
ცეცხლებს შემოაქვამს, როგორც სხვა
დადებულთა და განათარგუნულ საშუალოთა,
ამის უმთავრესი მისაზნა ის იყო, რომ მის
კავად ჩვენი, ზეშაყისათა სეფისათა
ქება დაეხანსა; მთავრულად—შემოსულებს
სხვადასხვა მესიერება, სასაფლავო და სა-
რა მქანებობისათა. აქ უნდა მოვთხოვნი-
თარგნის მეთოდებზე საუკუნეში მოხდა და
დასადა, დიდა შეოსანი რუსთაველი, რო-
მელიც „განსაქცევის“ თავის ზოგის დასრუ-
ლში, „მთარს დარეკანს“ და მისე სინდამს
შეაქცეო, ანუ დაეხანსა მათეფლამ, რომე-
ლსად დიდათ უქს-დევს, მათი წეობაა: „
„დადგანა სარგის თმადეფლამ, და ის
შეუდარებელი გმირა, შმაგ მანერა, რომ-
დის მსახურეს სახელი ადრ მოწინავედ
ტარებდა, ეს მე, მისთვის მტრადმა რუს-
თაველმა“. აქედან ვიგნო, როგორც მისამ-
დის, ისე მის შემდეგად საქართველოს ჰქვდა
ურდნევი მტრადე განათარგუნული მწერალი,
რომელიც გარტყმულად-ადრთარგუნული მის-
ცეცხლებით თმადეფლამ შემოსულებს მტრება
და გაეხანსა. რა არ შეუძლია მისთვის
მოუწყვედის მამოფრეს, ოცნებას და სიქს!
დამაქცეველი ამდრთარგუნული სამშობლოსა
მსხე შემართებელი, სულს ჩამდგეფლი ეს-
და ისე იყო რომელიც მოქცეობით ჩვენს
განა თმადეფლამ ჩვენსადის მთარგნა თვით-
არსებობა და მისი სხვადასხვა ეროვნული უ-
თმადეფლამ: ესა, სარქმუნობა და საზღვარი
მამის, როგორც წეობა და მადლი სამე-
ფლის სრულად ჯავრეს დადამსის ზურგ-
ზე. მისინს ყველა ამბებს, მტრადება სა-
ქართველოს ბედი-დადა, მაგრამ ნუ დაეცე-
მათ, უნებურა არა რა არის, მის უმეტეს
ჩვენი სამშობლო იყო რა წილ-სეფლია უმე-
დევნის. როგორც ღვთის მშობლის მარამის
ბრძანებით მომადეფლამ წილა ჰქვდა, თუ
რომელიც მთავის სად საშუალოთა გეგნისა გა-
ვრდებულა ქრისტეს სარქმუნობას, ჩვენი
ქვეყნის წილად ხელა ღვთის მშობელს მარ-
ამს. მისის ბრძანებით ნათელი დადგა ივე-
რას. ისე ეს ნათელი, რომ ხანდახან მისა-
მადს ჩვენს სამშობლოს გამაშუქებს ხელად,
მეცადებო. ის როგორც ჩვენს საუკუნეში

**) ეს ვატიტანების ტაქტიკა უკვე სასველი

აქვს შესწავლილი ამ ჯგუფს, რომელიც მამინე

გმირისა უფლეს ხელზე ვეშლს, ვინც მთი სარ-

ქმუნობას არ აღიარებს და ხმა მალა სხვა

რჯულს იკადვებს. შერიშვა ავტორისა.

შეშინების დიდი ცდა და ენერგია, რომ

ვერავთარმა „ტერორის“ ძახილი ვერ

შეიფეროს და უსათუოდ განდევნოს ყველა

პოზიციებიდან ის ჯგუფი, რომელიც მოკ-

ლებულია ყოველივე საზოგადოებრივ ინს-

ტიტუტებს და რომელიც ურცხვად თავზედ

გვახვევს მარკოვ—პურიშკევიჩის**) პოლი-

ტიკას, ჯგუფის, რომლის განგებრივი და

ხეობრივი ავლა-დიდება „ზავიკაზითი“

განხიშობა, და „ინტელიგენციის“ წინა-

აღმდეგ ტერორის ქაღალდით.

ან კი, როგორ შეუძლია თ. შ. მაჩა-

ბელს და მის ჯგუფს, ან ებრძოლოს გო-

ნების წარმომადგენლებს, რომელთა წე-

ლობითაც იგი დიდი ხანია დამარცხული

იყო და მარტო არა-სასურველ ელმწიფე

ისი გამოეფეხება აღადგინა მკდრებით.

ჩვენი ცხოვრება ისე მოეწყო, რომ

ერთადერთი საზოგადო დაწესებულება,

რომლის კულტურული მიზანი ყოველად

მოსაწონარია, ეს ბანკებია. ჩვენში ნამდვილ

მოღვაწეთა ძალი კი ძალიან მცირეა. ამი-

ტომ ყოველად დასაწინარი იქნებოდა და

ტერასფრით ვერ გავამართლებდით ერთ-

გვარ პოლიტიკურ პესნიზმს, რომელსაც

მისდევს ზოგიერთი ჩვენი მოქმედი ჯგუ-

ფი. ეს ჯგუფები პეტიკობენ, რომ „უტე-

ენიმი
გ. ფ. ნათიშვილი
სიოლისი, კინია და ენერგიული ავადმყო-
ფობა.
დილით 11 წს. ს.—1 ს. საღამ. 7—8 ს.
ადრესი: მინდურის შესახვევი № 5. ეო-
რანცივის ძეგლის პირდაპირ.
ტელეფონი 487.

ენიმი
რ. ს. ლავთიანი.
მინაგანი და ნერვების ავადმყოფობა.
დილით 12—1 ს.
საღამოთი 5—7 ს.
კონსულების ქუჩა, № 22

კბილის ექიმი
ინა გ. ხელიძე
იღებს ავთოქოფების დილის 9 ს.—2-
მდე. საღამოს 5 ს.—7-მდე. ღირებებს და
უმუშევრებს ხელმისაწვდენ ფასებში.
კარის ქუჩა, სსლი № 34.

რეკლამა
ბედაგიური და ბუღალტრული ნაწერები
იაკოვ გოგებაშვილისა. ტომი პირველი.
წიგნი დიდი ტანისა, იპყრობს 560 გვერდს
წინასიტყვაობით შეიცავს ას სტატიას სა-
ფურნალოს და საგაზეთოს დროს ერთ
მანეთად. ისიცდება საქართველოს ყველა
წიგნის მაღაზიაში და ყველა პრაფინცია-
ლურს განყოფილებაში „წერაკითხვის სა-
ზოგადოებისა.“

ბანკის რეზერვებშია კრება აპრია მარ-
ტო ამ მამულზე დარჩენილი გარდასახდები.
რედ.
რედაქტორ-გამომცემელი
ბერიკო დიხაშვილი.

საუკეთესო სახლებსა, საუკეთესო სასტუმროებსა, რესტორანებსა და ბუფეტებში
კონიაკის საუკეთესო მცოდნეები სიამაღ საფრანგეთის კონიაკებს გამოჩენილ „გრანდ-
მარკ“ ან „რანდონ“-ის ფირმებისს. ეს კონიაკები, ცნობილი არიან, როგორც სა-
კმაოდ მაგარი და რბილი კონიაკები, აგრეთვე მათ აქვთ საუკეთესო სუნელები.

ვაჭრებს ბევრს უთმობენ

ერთად-ერთი გაჭირვება

მ. ნაზარბეგოვი

სახალისი ქუჩაზე. იქვე იყიდება ქ. რიგის ლუდი, ცნობილი ქარხნის „ვალდუდეს-
ტენისა“: მარტისა, პოლენის ნათელი და მიუტენის მუქი.

დიდი მოთხოვნა და საუკეთესო ქება მცოდნე პირების ამტკიცებს, რომ ლუდი
„ვალდუდესტენ“ მართლაც კარგია.

მოკითხეთ საუკეთესო სასტუმროებში, სხვა ადგილებიდან დაკეთილს მამინე
ასრულებენ.

ბანსაპურთაგან მოსაზრებელი საზოგადო ახლად შამათავალი ნოზარაგი
მეშხრანის

გადამყვანის ბროშეტი, სსლი მისაშვილის.

დღე და ღამეში 70 კაპ. 5 მანეთამდე. თვითრად 15 მ. 100 მანეთამდე

მრავალ ოთახებს აიგნები და ფანჯრები აქვს ქუჩისკენ.

ოთახები მდიდრულად არის მოწყობილი; მუშაბრუნით არის განათავალი;

სახლი და ცივი პანსიონი; მოსამსახურეები ზრდილობიანი და მარდნი არიან.

არის აგრეთვე კამისანსერი

ბ ა ლ ე შ ი ნ ი 499.

დაიბადა და იყიდა ვერა-კითხვის ბაზარცხელავე საზოგადოების

წიგნის ბაზარზე

საქართველოს სიძველენი

საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო

საზოგადოების გამოცემა,

ე. ს. თაყაიშვილის რედაქციით.

ფასი 3 მან.